

POSTANOWIENIE

Dnia 14 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Cesarz

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 kpk
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 14 listopada 2019 r.,
sprawy **J.F., P.S. i K.M.**
skazanych z art. 280 § 1 kk i innych
z powodu kasacji wniesionej przez obrońców skazanych
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 24 maja 2019 r., sygn. akt II AKa (...) utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w B.
z dnia 13 grudnia 2018 r., sygn. akt III K (...)

p o s t a n o w i ł

- 1) oddała wszystkie kasacje jako oczywiście bezzasadne,**
- 2) zwalnia J.F. od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego,**
- 3) obciąża P.S. i K.M. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego w częściach na nich przypadających.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w B. wyrokiem z dnia 13 grudnia 2018 r., sygn. III K (...) uznał J.F. za winnego tego, że:

I. w okresie od 20 lipca 2017 r. do 27 lipca 2017 r., w B., na trasie od B. do T., w T. i w drodze powrotnej z T. do B., działając wspólnie i w porozumieniu z P.S. i K.M., w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, a także w celu dokonania kradzieży, w celu

krótkotrwałego użycia samochodu marki V. i doprowadzenia A.J. do rozporządzenia mieniem własnym i M.S., używając przemocy, w ten sposób, że P.S. uderzył pięścią w twarz A.J., powodując u niego stłuczenie wargi dolnej i okolicy brody, które to obrażenia skutkowały naruszeniem czynności jego narządów ciała na okres poniżej 7 dni, po czym oskarżeni P.S. i J.F. zabrali mu kluczyki do tego pojazdu, polecili A.J. wsiąść do samochodu, uniemożliwiając jego opuszczenie, a także grozili spowodowaniem postępowania karnego i rozgłoszeniem wiadomości uwłaczających jego czci, usiłując go w ten sposób zmusić do rozporządzenia mieniem w postaci pieniędzy w kwocie 10.000 złotych lub zaciągnięcia pożyczki w tej kwocie, przez co J.F., P.S. i K.M. wzięli i przetrzymywali pokrzywdzonego jako zakładnika w dniu 20 lipca 2017 r. w trakcie przemieszczania się pojazdem w B. na trasie od stacji paliw przy ul. G. do ul. Ł. i od ul. Ł. do P., w celu zmuszenia go do opisanego powyżej zachowania, a także doprowadzili go do stanu bezbronności, w wyniku czego oskarżony J.F. wspólnie z oskarżonym P.S. zabrali w celu przywłaszczenia na szkodę A.J. pieniądze znajdujące się w portfelu wymienionego w kwocie 640 złotych, a oskarżony K.M. zabrał w celu przywłaszczenia z portfela pokrzywdzonego pieniądze w bilonie w kwocie 60 złotych, a nadto w tym samym miejscu i czasie usunęli z miejsca przechowywania dokumenty A.J., którymi nie mieli prawa wyłącznie rozporządzać w postaci: dowodu osobistego, karty NFZ i czeskiej karty zdrowia, dwóch kart bankomatowych, następnie w dniu 20 lipca 2017r w B. na terenie parkingu Centrum Handlowego S. ponownie użyli wobec niego przemocy fizycznej, w ten sposób, że K.M. szturchnął go ręką w twarz w okolice ust, po czym wszyscy oskarżeni grozili wymienionemu pozbawieniem wolności, spowodowaniem postępowania karnego, rozgłoszeniem wiadomości uwłaczających jego czci, zmuszając go w ten sposób do złożenia oświadczenia określonej treści, które rejestrowali dyktafonem aparatu telefonicznego, a następnie przemieszczając się samochodem marki V. z B. do T., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej grozili A.J. pozbawieniem wolności, pozbawieniem życia, uszkodzeniem ciała, spowodowaniem postępowania karnego, rozgłoszeniem wiadomości uwłaczających jego czci, usiłując zmusić go do rozporządzenia mieniem poprzez zaciągnięcie pożyczki w kwocie 10.000 złotych lub sprzedaży na rzecz oskarżonych samochodu marki V. własności M.S.,

następnie w B. grożąc w dniu 20 lipca 2017 r pokrzywdzonemu rozgłoszeniem wiadomości uwłaczających jego czci i spowodowaniem postępowania karnego usiłowali zmusić go do rozporządzenia w dniu 27 lipca 2017 r pieniędzmi w kwocie 13.000 zł, lecz zamierzonego celu nie osiągnęli z uwagi na zatrzymanie ich w tym dniu przez policję, tj. czynu z art. 252 § 1 k.k. i art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 282 k.k., art. 280 § 1 k.k., z art. 289 § 3 k.k. i art. 191 § 1 k.k. , art. 276 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i art. 12 k.k.,

II. w dniu 27 lipca 2017 r. w B. posiadał znaczną ilość, tj. 140,4156g netto środka odurzającego w postaci marihuany wbrew przepisom ustawy z dnia 29 lipca 2005r o przeciwdziałaniu narkomanii, tj. czynu z art. 62 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii;

za pierwszy z czynów wymierzył oskarżonemu karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, za drugi roku pozbawienia wolności, orzekając karę łączną 2 lat pozbawienia wolności; na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek kompensacyjny w postaci obowiązku naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem przypisanym w pkt I wyroku poprzez solidarną zapłatę na rzecz A.J. kwoty 640 złotych; orzekł w przedmiocie dowodów rzeczowych oraz w przedmiocie zaliczenia tymczasowego aresztowania na poczet kary pozbawienia wolności.

Apelację od tego wyroku wniósł obrońca oskarżonego, podnosząc zarzuty: obrazy przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 252 § 1 k.k.. art. 282 k.k. art. 280 § 1 k.k.; art. 289 § 3 k.k., 157 § 2 k.k. i art. 62 ust.2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomani z dnia 29 lipca 2005r. poprzez bezpodstawne przyjęcie, że oskarżony swoim zachowaniem wyczerpał znamiona przypisanych mu przestępstw, podczas gdy ustalenia stanu faktycznego na to nie pozwalają, a nadto rażącą niewspółmierność wymierzonej oskarżonemu kary.

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 24 maja 2019 r., sygn. II AKa (...) utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Od tego orzeczenia obrońca skazanego wniósł kasację, w której zarzucił rażące naruszenie prawa mające wpływ na treść orzeczenia, polegające na:

1. „rażącym naruszeniu przepisów prawa materialnego, tj. art. 252 § 1 k.k.. 280 § 1 k.k., 282 k.k., 289 § 3 k.k., 157 § 2 k.k. poprzez ich błędną wykładnię i w konsekwencji przyjęcie, iż oskarżony swym zachowaniem wyczerpał

znamiona przypisanych mu przestępstw, podczas gdy w działania oskarżonego i jego zachowanie nie wyczerpały znamion przypisanych mu przestępstw z art. 252 § 1 k.k., 280 § 1 k.k., 282 k.k., 289 §3 k.k., 157 §2 k.k.,

2. rażącym naruszeniu przepisów prawa procesowego tj. art. 457 § 3 k.p.k. poprzez nierozważenie i nieustosunkowanie się przez Sąd Apelacyjny do wszystkich zarzutów i wniosków apelacyjnych oskarżonego w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, w szczególności do błędnej i dowolnej oceny Sądu I instancji wyjaśnień oskarżonego i zeznań A.J.,
3. rażącym naruszeniu przepisów prawa procesowego tj. art. 7 i art. 410 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k. i art. 433 § 2 k.p.k. polegającym na częściowej i dowolnej analizie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego podczas rozpoznania zarzutów apelacji, w tym w szczególności wyprowadzeniu niesłusznych wniosków wynikających z wyjaśnień współoskarżonych oraz zeznań A.J.”.

Autor kasacji wniósł o uchylenie wyroków Sądów obu instancji i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie, jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja obrońcy skazanego jest oczywiście bezzasadna, co wobec niestwierdzenia okoliczności wymienionych w art. 536 k.p.k., skutkowało jej rozpoznaniem na posiedzeniu bez udziału stron (art. 535 § 3 k.p.k.).

Ten nadzwyczajny środek zaskarżenia nie może służyć dublowaniu kontroli instancyjnej wyroku. O ile apelacyjnie wolno kwestionować ustalenia faktyczne (art. 438 pkt 3 k.p.k.), to już w kasacji czynić tego nie wolno (art. 519 § 1 i 523 § 1 k.p.k.). Wymóg zaskarżenia prawomocnego wyroku sądu odwoławczego oraz sformułowania przeciwko temu orzeczeniu zarzutów wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej (art. 439 k.p.k.) lub innego rażącego naruszenia prawa, jeżeli mogło ono mieć istotny wpływ na jego treść, w rozpoznawanej kasacji zrealizowany nie został. Wskazane przez jej autora uchybienie zawarte w pkt I dotyczące obrazy przepisów prawa materialnego stanowi w istocie powielenie pkt 1

apelacji. Już Sąd Apelacyjny w (...) słusznie zauważył, że nieprawidłowym jest stawianie zarzutu obrazy prawa materialnego w sytuacji, gdy kontestowane są ustalenia faktyczne (str. 12-13). To spostrzeżenie aktualne pozostaje również w odniesieniu do wskazanej powyżej części kasacji obrońcy skazanego. Twierdząc, że doszło do błędnej wykładni przepisów kodeksu karnego, na podstawie których zakwalifikowano przestępcze działanie skazanego, skarżący nadal prezentuje własną wersję ustaleń. Podnosi, że „J.F. nie pozbawił A.J. wolności, a już na pewno nie przetrzymywał go w celu zmuszenia do określonego zachowania. A.J. dobrowolnie wsiadł do samochodu, nie był w samochodzie przetrzymywany” oraz, że „oskarżony nie doprowadził A.J. do rozporządzenia mieniem grożąc mu przemocą lub groźbą zamachu na życie lub zdrowie”, a także, że „ustalenia stanu faktycznego nie dają żadnych podstaw do przyjęcia, że dokonano kradzieży pieniędzy na szkodę A.J., używając w tym celu przemocy, grożąc jej użyciem czy też doprowadzając pokrzywdzonego do stanu nieprzytomności lub bezbronności”. Powyższe twierdzenia, jak również spostrzeżenie, że skazany nie objął we władanie pojazdu pokrzywdzonego, a także nie on zastosował wobec niego przemoc, wskazują na rzeczywistą intencję autora kasacji, którą jest tylko i wyłącznie polemizowanie z oceną dowodów dokonaną przez Sąd I instancji i zaakceptowaną przez Sąd odwoławczy, nie zaś wykazanie obrazy prawa materialnego. W uzasadnieniu orzeczenia Sąd I instancji dokonał rzetelnej oceny dowodów i wskazał logiczny ciąg przyjętych ustaleń, zgodnie z którymi, wbrew twierdzeniu skarżącego, J.F. brał aktywny udział w całym zdarzeniu, mimo, że – działając w ramach współsprawstwa - fizycznie nie realizował wszystkich poszczególnych czynności składających się na komplet znamion przypisanego mu czynu (str. 31-37). Na tym polega jednak istota współsprawstwa, że współdziałające ze sobą osoby wykonują niejednokrotnie różne czynności składające się łącznie na realizację przestępczego zamachu, zarówno te uzgodnione jak również te, które podyktowane są dynamicznym przebiegiem wydarzeń, a objęte zostały akceptacją współdziałających. Powtarzanie zarzutu apelacyjnego nie mogło być skuteczne kasacyjnie i w realiach niniejszej sprawy wskazywało na oczywistą bezzasadność nadzwyczajnego środka zaskarżenia.

W sytuacji, gdyby ujawniły się takie mankamenty kontroli instancyjnej, które wskazywałyby, że zarzut apelacji nie został rozpoznany lub też został rozpoznany w sposób wadliwy, wówczas ponowne przytoczenie argumentacji apelacyjnej mogłoby być uzasadnione. W sprawie niniejszej jednak, wbrew twierdzeniu skarżącego, do tego rodzaju uchybienia nie doszło. Sąd odwoławczy nie znalazł powodów do zakwestionowania oceny dowodów dokonanej z respektowaniem reguł określonych w art. 7 k.p.k. przez Sąd I instancji uzasadniając swoje stanowisko w sposób, który nie dawał podstaw do twierdzenia, by doszło do naruszenia norm powołanych w pkt 2 i 3 kasacji. Nie podważa tej oceny fakt, że - jak zarzuca autor kasacji – do apelacji poszczególnych oskarżonych Sąd ten odniósł się zbiorczo. W sytuacji, gdy zawarte w nich zostały tożsame zarzuty – a tak było w niniejszej sprawie (zarzut błędu w ustaleniach faktycznych) - mógł i ze względów racjonalnych powinien był tak uczynić bez uszczerbku dla realizacji ustawowych wymagań (art. 433 § 2 i art. 457 § 3 k.p.k.). W tym stanie rzeczy zarzut niezrealizowania wymogów rzetelności kontroli instancyjnej pozostawał również w stopniu oczywistym bezzasadny.

Stwierdzenie to odnosi się również do zarzutu apelacji dotyczącego czynu z pkt II. Sąd odwoławczy wykazał, dlaczego prawidłowa jest kwalifikacja tego czynu z art. 62 ust. 2 u.p.n. (s. 19 uzasadnienia). Kasacja, mimo zaskarżenia w całości wyroku, nawet zdaniem nie nawiązuje do rozważań Sądu na ten temat.

Kierując się powyższymi zapatrywaniami Sąd Najwyższy orzekł jak w dyspozytywnej części postanowienia.

W przedmiocie kosztów postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 624 § 1 k.p.k.

as